

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دانشکده بهداشت، گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت
طرح درس ترمی (Course Plan)

نام درس: جامعه‌شناسی سلامت گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقای سلامت روز و ساعت برگزاری: یکشنبه ۸-۱۰ تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری و ۵/۱ واحد عملی) ۵۱ ساعت * نیمسال دوم تحصیلی ۱۴۰۴-۴۰۵ * رشته و مقطع تحصیلی: ترم دوم کارشناسی ارشد * محل برگزاری: دانشکده بهداشت، کلاس شماره * پیش نیاز: ندارد	
مستوفول درس: دکتر مصطفی نصیرزاده	تلفن (دپارتمان): تلفن دانشکده ۰۳۴-۳۱۳۱۵۲۴۲ روزهای تماس و مشاوره: شنبه و یکشنبه ۸-۱۰ و ۱۰-۱۲ آدرس دفتر: دانشکده بهداشت، گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت
E-mail: mnasirzadeh13@yahoo.com	
شرح درس: فراگیران با مبانی اجتماعی سلامت، فرهنگ، مولفه‌های اجتماعی و جامعه‌شناسی موثر بر سلامت و سبک زندگی از قبیل فرهنگ، سواد، دسترسی به خدمات، عدالت و جنسیت آشنا می‌شوند و توانایی تحلیل رفتار اجتماعی را کسب می‌کنند. هدف کلی دوره: آشنایی دانشجویان با: - مفاهیم و رویکردهای مدرن جامعه‌شناسی در ارتباط با سلامت فردی، گروهی، اجتماعی و سازمانی - اصول و مبانی جامعه‌شناسی سلامت - مولفه‌های اجتماعی موثر بر اتخاذ رفتار توسط افراد و جامعه - اصول، مبانی و روش‌های کاربردی توانمندسازی جامعه‌محور در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت - اصول، مبانی و روش‌های کاربردی مشارکت و اقدام اجتماعی و سازماندهی جامعه - کسب توانایی لازم برای شناسایی تحلیل و مستندسازی رفتارهای اجتماعی	
سرفصل دروس - الف: نظری • دیدگاه جامعه‌شناسی در سلامت • نقش اهمیت فرهنگ در سلامت • ارتباط فرهنگ و سلامت • عناصر فرهنگی • جامعه‌پذیری، ارزش‌ها، هنجارها، کنترل اجتماعی، نهادها و سلامت • نقش اجتماعی و سلامت • لایه‌های فرهنگی سلامت • تنوع فرهنگی • ارتباط جو با فرهنگ سلامت • شکل‌دهی فرهنگ سلامت • تئوری‌های اجتماعی سلامت • مولفه‌های اجتماعی سلامت • نظریات جامعه‌شناختی و کاربرد آنها در فرهنگ سلامت	

- تغییر فرهنگ
- عوامل مقاومت اجتماعی در برابر پدیده‌ی تغییر
- نحوه‌ی شکل‌دهی رفتار و سبک زندگی در جامعه
- فرهنگ سازمانی، تعریف، مفهوم، عوامل و اجزا
- نقش فرهنگ سازمانی در ارتقاء سلامت
- اصول و روش‌های ارزیابی تاثیر اجتماعی SIA
- اهمیت، اصول و مفاهیم کلیدی در مردم‌نگاری سلامت
- مراحل انجام یک مطالعه مردم‌نگاری و گزارش

- ب: عملی: دانشجویان یک موضوع بهداشتی را انتخاب و با به کارگیری مردم‌نگاری، تحلیلی از آن موضوع در بستر اجتماعی با مشخص نمودن وضعیت اجتماعی و مولفه‌های موثر بر آن، تحلیل و راهکارهایی ارائه نمایند.

منابع اصلی درس

- Burrows R, Nettleton S, Bunton R. Sociology and health promotion. Health, risk and. 1995.
- Marmot M, Wilkinson R, editors. Social determinants of health. Oup Oxford; 2005 Oct 13.
- نظریه‌های جامعه‌شناسی آزاد ارمکی
- تیلور ک، ویلکی م، باسر ج. روش تحقیق میدانی، راهنمای عملی تحقیق در تعلیم و تربیت و علوم اجتماعی. ترجمه: محسن نیازس و عباس زارعی. تهران: سخنوران ۱۳۸۹
- محسن صفاری و همکاران، مبانی جامعه‌شناسی سلامت،
- منوچهر محسنی، جامعه‌شناسی پزشکی
- ابراهیم مسعود نیا، جامعه‌شناسی پزشکی، انتشارات دانشگاه تهران
- منصور وثوقی، علی اکبر نیک خلق، مبانی جامعه‌شناسی، انتشارات بهینه
- سید سعید مظلومی، جامعه‌شناسی و بهداشت عمومی
- آنتونی گیدنز، جامعه‌شناسی
- منابع فرعی و لینک‌های مرتبط (جستجوی منابع علمی و مقالات، مرور مطالعات)

شیوه تدریس: سخنرانی، کارگروهی، ارائه فعالیت‌ها و نقد، پرسش و پاسخ، بحث گروهی و ایفای نقش - بکارگیری روشهای مبتنی بر تیم و کار تیمی TBL - یادگیری مبتنی بر مشکل PBL و بکارگیری روش کلاس وارونه FC

وسایل کمک آموزشی: پاورپوینت، وایت برد، دیتاشو

نحوه ارزشیابی دانشجو و امتیاز مربوط به آن: جمع کل ۲۰ نمره

الف) فعالیت کلاسی، پرسش و پاسخ و مشارکت در تالار گفتگو ۲ نمره

ب) کار عملی فردی ۶ نمره

ج: آزمون پایان ترم ۱۲ نمره

ج) کسب نمره کامل در کار عملی بستگی به کیفیت و ارائه به موقع آن دارد: نمره کامل ۶ نمره

ه) فعالیت‌های یادگیری بر اساس سیاست‌های دانشگاه مبنی بر ترویج آموزش پاسخگو طراحی شده است

نمره مازاد جهت تشویق دانشجو: حضور منظم در کلاس درس و فعالیت در پیشبرد اهداف تحصیلی

به علت محدودیت ساعات کلاس دانشجویان می‌توانند جهت مشاوره در ساعات مقرر به آدرس فوق مراجعه نمایند.

مقررات و نحوه برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو: مطابق قوانین آموزشی دانشکده اعمال خواهد شد.

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس

نام درس: جامعه شناسی سلامت نیمسال دوم تحصیلی ۱۴۰۴-۴۰۵					
جلسه	موضوع آموزشی	اهداف آموزشی	حیطه یادگیری	روش تدریس	وسایل کمک آموزشی مورد استفاده
جلسه اول	ارزیابی اولیه و بیان انتظارات، معرفی طرح درس، چگونگی تدریس و ارزشیابی	آشنایی با فرآیند تدریس تبیین اهمیت درس	شناختی- عاطفی	سخنرانی پرسش و پاسخ	Video projector, PowerPoint, White board
جلسه دوم	جامعه شناسی چیست؟	تعریف جامعه شناسی، ویژگی های جامعه شناسی، قلمرو جامعه شناسی، ابزارهای ارزیابی اجتماعی، اهمیت و کاربرد جامعه شناسی و روش های تحقیق در جامعه شناسی	شناختی- عاطفی	سخنرانی پرسش و پاسخ	Video projector, PowerPoint, White board
جلسه سوم	رویکردها درباره سلامت و بیماری	آشنایی با مدل های بیماری، مدل پزشکی، رویکرد اجتماعی	شناختی- عاطفی	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	Video projector, PowerPoint, White board
جلسه چهارم	رویکردها درباره سلامت و بیماری	آشنایی با رویکردهای کثرت گرایی، مدل زیستی روانی و ...	شناختی- عاطفی	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	Video projector, PowerPoint, White board
جلسه پنجم	فرهنگ؟ فرهنگ و جامعه؟	تعاریف، ماهیت فرهنگ، انواع فرهنگ، عناصر فرهنگی و نقش فرهنگ در سلامت ارزش ها و تنوع فرهنگی	شناختی- عاطفی روانی حرکتی	سخنرانی پرسش و پاسخ ایفای نقش	Video projector, PowerPoint, White board
جلسه ششم	فرهنگ و جامعه؟	اجتماعی شدن، نقش های اجتماعی، هویت، انواع جامعه و دنیای مدرن عوامل موثر بر تغییر اجتماعی	شناختی- عاطفی	سخنرانی پرسش و پاسخ	Video projector, PowerPoint, White board
جلسه هفتم	ساخت فرهنگی و بیماری	مبانی فرهنگی و بیماری، ابعاد فرهنگی، درد و تضاد فرهنگی	شناختی- عاطفی روانی حرکتی	سخنرانی پرسش و پاسخ ایفای نقش	Video projector, PowerPoint, White board
جلسه هشتم	الگوهای اجتماعی سلامت و بیماری	جایگاه اجتماعی رویکردهای برچسب زنی	شناختی- عاطفی روانی حرکتی	سخنرانی پرسش و پاسخ ایفای نقش	Video projector, PowerPoint, White board
جلسه نهم	الگوهای اجتماعی سلامت و بیماری	نظریه فقر و فرهنگ، تبیین تنیدگی اجتماعی	شناختی- عاطفی روانی حرکتی	سخنرانی پرسش و پاسخ ایفای نقش	Video projector, PowerPoint, White board
آزمون میان ترم					
جلسه دهم	الگوهای اجتماعی سلامت و بیماری	شبکه های اجتماعی، حمایت اجتماعی، جنسیت، سلامت و	شناختی- عاطفی روانی	سخنرانی پرسش و پاسخ	Video projector,

PowerPoint, White board	ایفای نقش	حرکتی	بیماری. سرمایه اجتماعی، مذهب و نژاد		
Video projector, PowerPoint, White board	سخنرانی پرسش و پاسخ ایفای نقش	شناختی- عاطفی روانی حرکتی	روابط خانوادگی، بهداشت روانی در خانواده و سازمان رفتار، سلامتی و عوامل تعیین کننده سلامتی	جلسه یازدهم	نهادهای اجتماعی و بیماری رفتار سلامتی؟
Video projector, PowerPoint, White board	سخنرانی پرسش و پاسخ	شناختی- عاطفی	تعامل پزشک بیمار، اپیدمی رفتار سلامتی، نظریه استرس و کنترل اجتماعی، مدل های رفتار سلامتی	جلسه دوازدهم	رفتار سلامتی؟
Video projector, PowerPoint, White board	سخنرانی پرسش و پاسخ ایفای نقش	شناختی- عاطفی- روانی حرکتی	انواع نقش، تضاد نقش، پایگاه اجتماعی و انواع آن نظریه تضاد	سیزدهم	نقش و پایگاه های اجتماعی نظریه های جامعه شناسی درباره سلامت و بیماری
Video projector, PowerPoint, White board	سخنرانی پرسش و پاسخ ایفای نقش	شناختی- عاطفی- روانی حرکتی	نابرابری تندرستی	چهاردهم	نظریه های جامعه شناسی درباره سلامت و بیماری
Video projector, PowerPoint, White board	سخنرانی پرسش و پاسخ ایفای نقش	شناختی- عاطفی روانی حرکتی	کارکردگرایی	جلسه پانزدهم	نظریه های جامعه شناسی درباره سلامت و بیماری
Video projector, PowerPoint, White board	سخنرانی پرسش و پاسخ ایفای نقش	شناختی- عاطفی روانی حرکتی	ساخت گرایی	جلسه شانزدهم	نظریه های جامعه شناسی درباره سلامت و بیماری
Video projector, PowerPoint, White board	سخنرانی پرسش و پاسخ ایفای نقش	شناختی- عاطفی	کنش متقابل نمادی مروری بر نظریه های جامعه شناسی	جلسه هفدهم	نظریه های جامعه شناسی درباره سلامت و بیماری

* تاریخ امتحان پایان ترم: مطابق تقویم آموزشی دانشکده،

* سایر تذکرات مهم برای دانشجویان:

* حضور فعال و شرکت در بحث های گروهی و ارائه پروژه ها گام به گام و به موقع در طول ترم از اهمیت خاصی برخوردار است. کلیه دانشجویان موظف هستند کلیه مطالب خود را جهت ارائه در کلاس تایپ شده توسط پاور در کلاس ارائه نمایند و در پایان برای ارائه به استاد از طریق ایمیل اقدام نمایند.

* رعایت شئونات اخلاقی در طی دوره، مشارکت فعال، در ارزشیابی حائز اهمیت است.

* تکالیف عملی:

➤ ارائه مقالات مرتبط در برخی موضوعات درس همانند تضاد نقش، نقش فرهنگ در سلامت، نظریه تضاد و

برچسب زنی

➤ ارائه برخی مباحث مرتبط با درس حاضر از دیگر منابع